

PRÒLEG

La importància quantitativa i qualitativa de l'obra de govern de la Generalitat entre 1980 i 2003 contrasta amb els meus dubtes inicials sobre si havíem de crear o no un Departament de Justícia amb tots els ets i uts. O si de moment podia haver-n'hi prou amb una Secretaria General. Hauria estat un gran error.

Es pot comprendre la meva poca diligència perquè jo creia que tindriem molt poques competències en Justícia. Sobre el paper ho podia semblar, però a la pràctica s'ha vist que teníem un considerable camp d'acció. A més, des del Departament de Justícia es pot actuar en molts camps que a primera vista no sembla que estiguin estretament vinculats a l'Administració de Justícia en sentit estricte. I tal com explica aquest llibre, durant els anys de govern de CiU es va fer una tasca important en tots aquests camps.

Hi ha encara una altra raó per a dir que hauria estat un error greu no donar molta importància des del primer moment a la Justícia en l'estructura i l'acció del Govern de la Generalitat. I és que el dret ha estat sempre un component essencial d'un poble. Hauria estat un contrasentit que un govern nacionalista com el de CiU no ho tingués en compte. Però a més hi ha el fet que per a un govern nacionalista no només són importants els temes més directament jurídics, sinó també tot allò que ajuda a configurar una societat i a conferir-li una mentalitat i una sensibilitat pròpies. I això en bona part es fa també a través del dret.

La qüestió és que no es va cometre aquest error, i des d'un principi es va constituir un Departament de bon nivell.

Un Departament que, com ja he dit, va fer molta feina. N'hi ha prou amb repassar l'índex per copsar tota l'amplitud de la comesa. Començant per les relacions amb l'Administració de Justícia, que ja a nivell espanyol són ben difícils i que han heretat una certa tradició de

desídia per part del món polític i, potser, de poca comprensió per part de la societat en general. I continuant per la compilació, una tasca que era urgent i de la qual crec que el Departament i la Generalitat poden sentir-se orgullosos. Per la qualitat de la feina feta i perquè —com he dit abans— el dret civil és un component de la identitat del país, però a condició que es vagi posant al dia. Altrament es fossilitza. I justament això em fa recordar com a un guany important el fet que aconseguísim, amb la negociació de l'Estatut de 1979, el reconeixement a Catalunya de la competència de les anomenades fonts materials del dret, que són les que ens faculen per modificar articles del Codi. Posar-lo al dia.

Però, com deia, l'ordenament judicial afecta tota la societat, des de la protecció de menors fins a la justícia juvenil, cada cop més important en la nostra societat. O des de la inserció social fins les adopcions, que justament a Catalunya són especialment abundoses. O des del seguiment de l'evolució social que, per exemple, obliga a estatuir una situació legal de les anomenades parelles de fet, fins a temes com el testament vital. Tot això ha estat objecte d'un treball amb mentalitat oberta de cara a les transformacions socials, però alhora equilibrada i serena.

També ha estat una tasca principal del Departament resoldre el dèficit molt greu, escandalós, que hi havia a Catalunya d'equipaments judicials. D'edificis, d'ordinadors, i fins i tot de carpetes i arxivadors. Tan greu com això. I de tenir bona relació amb l'Administració de Justícia. La de tot l'Estat i la d'aquí. Fins i tot aconseguir —això fou un mèrit essencial de la Consellera de Gispert— que s'instal·lés a Vallvidrera l'Escola Judicial.

Un darrer comentari no poc important.

El Departament de Justícia té també la competència penitenciària. És l'única autonomia espanyola que té aquesta competència, no pas perquè moltes altres per dret no la puguin assumir, sinó perquè no la volen. I no la volen perquè és compromesa, perillosa i poc agrada. Que la Generalitat, i no les altres autonomies, la reclamés s'explica per la vocació d'autogovern de Catalunya, que és molt més intensa, autèntica

Pròleg

9

i compromesa que a la resta de l'Estat. El cas és que aquesta competència, el Departament l'ha exercida, i bé, des de 1984. També això s'explica en aquest llibre.

Per tot això he de donar les gràcies a totes les persones —consellers, secretaris generals, directors generals i tots els funcionaris— que han aplicat la política del Departament amb dedicació i eficàcia.

JORDI PUJOL

Barcelona, abril de 2009

